

**Olimpiada națională interdisciplinară
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(limba și literatura română și religie)
Etapă județeană/a sectoarelor municipiului București
11 martie 2023
Clasa a V-a**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte. Se acordă 10 puncte din oficiu.

PARTEA I

40 de puncte

Se dă textul:

S-a desfăcut din mugur, într-o dimineață caldă a începutului de primăvară. Cea dintâi rază de soare s-a împletit pe ea, ca o sârmă de aur, făcând-o să tremure de fericirea unei asemenea atingeri. Ziua întâi i s-a părut scurtă și apropierea nopții o mâhni. Lumina se stinse, răcoarea o făcu să se zgribulească, să se vâre între celelalte și să aștepte, ațipind, până a doua zi, venirea soarelui.

Cu ce revărsare de strălucire se ridică stăpânitorul lumii sus, pe cer! Raza se coborî din nou, și toată ziua, încălzită, frunza se scaldă în albastrul văzduhului.

În scurtă vreme se desfăcu mare, verde, mai frumoasă ca toate, mai sus decât celelalte, tocmai în vârf. De deasupra îi cădea lumină, de dedesubt se ridica până la ea mireasma crinilor albi, singuratici, cu potirul plin de colbul aurului mirositor.

Un ciripit străin o miră. Și cea dintâi rândunică, venită de departe, tăie albastrul ca o săgeată, înconjură copacul de câteva ori, cu strigăte de bucurie, apoi se așează pe streășina casei, cântând mereu...

Dar, într-o dimineață, raza de soare nu mai veni. Cerul rămase acoperit de nori. Cea dintâi picătură de ploaie o izbi rece, greoaie. Câteva zile a plouat. Nici rândunelele nu se mai vedeau. Dar mirosul crinilor, seara, se împrăștia, puternic, umed: o amețea.

După zilele acestea lipsite de scânteiere, soarele răsări într-o dimineață înfocat, vărsând parcă flăcări, încălzind totul în câteva clipe. Raza o fripse. În după-amiaza zilei acesteia, o pasăre cu pene verzi și galbene, un scatiu, veni, moleșit de căldură, de se furișă sub ea, la umbră, la adăpost. Și frunza se bucură, acoperi cum putu mai bine pasărea; iar aceasta ciripi, întâi înăbușit, din gușă, apoi mai prelung, mai dulce, cum nu auzise frunza cântec.

Și în fiecare zi pasărea venea să se ascundă de căldura cotropitoare, în fiecare zi frunza o ferea, și seara cântecul se împrăștia vesel.

Emil Gârleanu, *Frunza*

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat. 20 de puncte

1. Notează, din textul dat, două cuvinte care aparțin câmpului lexical al *naturii*. **4 puncte**
2. Precizează câte un sinonim contextual al cuvintelor subliniate în text: văzduhului și se împrăștia. **4 puncte**
3. Transcrie, din text, două figuri de stil diferite, menționând felul fiecăreia. **4 puncte**
4. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței: *Cu ce revărsare de strălucire se ridică stăpânitorul lumii sus, pe cer!* **4 puncte**
5. Scrie o secvență narativă, de 50 – 80 de cuvinte, care să aibă ca personaje frunza și scatiul ce se adăpostea sub ea. **4 puncte**

B. Redactează o compunere descriptivă, de minimum 100 de cuvinte, în care să prezinți frumusețea crinilor. 20 de puncte

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- formularea unui titlu potrivit; **2 puncte**
- respectarea convențiilor textului descriptiv; **6 puncte**
- utilizarea a două figuri de stil diferite; **6 puncte**
- prezentarea unor idei creative, adecvate cerinței. **6 puncte**

PARTEA a II-a

40 de puncte

Se dă textul:

Atunci când privim la cer și la frumusețea lui, la soare, lună, stele și la lumina lor, la pământ și la plinirea lui, cunoaștem în ele umbletul Dumnezeuului nostru și recunoaștem pe Însuși Dumnezeu Care și-a arătat umbletul în ele și astfel ne plecăm a proslăvi* atotputernica Lui putere: căci toate le-a făcut din nimic, numai prin Cuvântul Său; înțelepciunea Lui: că toate le-a orânduit și le-a întocmit așa de minunat; bunătatea Lui: că toate le-a făcut de dragul nostru, iar El nu avea nevoie de ele, fiind mai înainte de veci, ca și acum [...]. Iar făpturile sunt ca niște urme ale Dumnezeuului nostru, din care Îl recunoaștem pe Însuși Dumnezeu [...]. Nu poate cineva să nu se minuneze de atotputernicia, înțelepciunea și bunătatea lui Dumnezeu dacă stă să cugete cu luare-aminte la felul în care soarele, spre folosul lumii de sub cer, răsare, apune și iarăși răsare, înconjurând în douăzeci și patru de ceasuri întreaga întindere nemăsurată a cerului, aducând primăvara și vara atunci când se apropie de noi, lăsându-ne toamna și iarna atunci când pleacă; la felul cum în văzduh, stihia* cea mai subțire, se țin norii, plini de apă ca niște burdufuri, nu cad, ci umblă din loc în loc, duc apa și o slobozesc* pe pământ; la felul în care pământul, stihia cea mai mare și grea, este întărit în mijlocul văzduhului și nu se abate de la locul său, la felul în care scoate din sânurile sale, ca din niște vistierii*, roade felurite și nenumărate.

Sfântul Tihon din Zadonsk, *Despre adevăratul creștinism*

*a proslăvi – a slăvi, a preamări

*stihie – fiecare dintre cele patru elemente (foc, apă, aer, pământ)

*a slobozi – a elibera

*vistierie – bogăție

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat.

20 de puncte

1. Identifică două însușiri ale divinității. **4 puncte**
2. Precizează motivul pentru care se cuvine să Îl slăvim pe Dumnezeu. **4 puncte**
3. Transcrie două elemente create de Dumnezeu. **4 puncte**
4. Menționează cum se manifestă *bunătatea* lui Dumnezeu, în opinia autorului. **4 puncte**
5. Explică, în 30 – 50 de cuvinte, fragmentul: *făpturile sunt ca niște urme ale Dumnezeuului nostru*. **4 puncte**

B. Redactează un text, de minimum 100 de cuvinte, în care să surprinzi frumusețea Raiului, valorificând propria imaginație, experiența personală (culturală sau religioasă).

20 de puncte

REDACTARE

10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; **2 puncte**
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); **4 puncte**
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); **3 puncte**
- respectarea limitelor minime de cuvinte. **1 punct**